

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 frt. o. 6.
Félévre 5 " 50 kr.
Évnegyedre 3 " " "
Egy órára 1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső fordantassa 122 szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:
50 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppellik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hausenstein és Voglernél (Neuer Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyilttéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kerültek.

Előfizetési felhívás

„KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“

1870. II-dik félévi folyamára.

Folyó hó végén két éve lesz, hogy a „K. Közlöny“ t. szerkesztését átvettem. Azt ígértem ez alkalommal: „hogy a gyakorlati politika igényei szerint fogom azt vezetni, szem előtt tartva a Deák-párt által elfogadott, sokban már törvénybe is foglalt alapelveket, nézeteket, mint a melyek a nemzet és haza közérdekét, a nemzetiségek és egyesek jóllétét czélozzák.“

Hangsúlyoztam: „hogy pártunk jelszava, s így a „K. Közlöny“-é is: szabadelvű haladás.“

Oly haladás, mely a meglevő alapokra épít, mert számol a gyakorlati tényekkel és nehézségekkel, nehogy a ma előre tett lépést, holnap háromszoros hátrálás kövessen;

oly haladás, mely a visszaállított állami függetlenség biztosítékait s akadátlan munkássággal egészíti ki, s a vívmányokat napról-napra gyarapítja;

oly haladás, mely nem ámitja csillogó ígéretekkel a könnyen hívőket, hanem a kételkedőket a nemzet és haza javára biztosító tényekkel lepi meg.“

Ez vala az út, ilyen a kijelölt irány, a melyen a „K. Közlöny“ vezetését megkezdtem.

Nyugodt öntudatom azt sugalja, hogy lelkiismeretesen követtem azt, sorakozva azon zászló alá, melyet a nemzet belenyugvása s a művelt Európa elismeréséértől kisérve Deák Ferencz nagy hazánkfia emelt magasra.

Legjobb meggyőződésém szerint, menten minden sugalmazástól igyekeztem s igyekszem folyvást haladni a nemzet közakarata által kijelölt úton, azon vezéreszmék világánál, melyeket akkori felhívásomban a „K. Közlöny“ tájékoztató sarkcsillagai gyanánt bővebben volt szerencsém kifejteni.

Ezek nevében, ezek támogatására és diadalra juttatása végett hívom fel most is e lapok t. közönségét, régibb és újabb munkatársait.

Az önfentartás közfigyelemre méltó küzdelmét szerencsésen bevégeztük, most az újjáalakítás életbevágó műve van szőnyegen, mely kétségen kívül még inkább megérdemli az általános érdekeltséget, mert a nemzet jövője forog fenn, melyet most kell megalapítanunk, biztosítanunk.

Azon leszünk, hogy lapunkat a t. közönség eddigi becses pártolására ezután is érdemesítsük, s a naponta mindinkább szaporodó közérdekű események híj, pontos és gyors közlése által igazoljuk. Legkivált oda irányozandjuk igyekezetünket, hogy a legközelebb megnyilando vasúti közlekedés folytán nyerendő előnyöket t. olvasónk részére értékesítsük.

Előfizetési ár:

Egész évre 10 frt — kr o. é.
Félévre 5 " 50 "
Évnegyedre 3 " " "
Egy órára 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedés-gondoskodva van.)

Sándor József,

a „K. Közlöny“ felelős tulajd. szerkesztője.

A buni vízkárosultak részére begyűlt adakozásokból az ötödik küldeményt 105 frt o. ért. jun. 13 kán tettük postára főkirálybíró mgs Daniel Gábor úrnak ezimezve.

Pest, június 12. 1870.

(r. l.) Tisza Kálmán, a ki az utóbbi időkben néhány napot falun töltött, nagyon meglepheték a távolléte alatt itt történt dolgok, — különösen azon hír, hogy a baloldalon szakadás állt be, a mennyiben annak egy része más vezérszóló alatt akarja sorakozni, — mert alig érkezett vissza a fővárosba, nyilatkozni sietett a „Hon“ mai számában.

Először kijelenti, mikép elvokronai részéről sohasem tapasztalt gyöngéi iránt nagyobb elözetést, mint épen most, — aztán: hogy ha az ambíció, melylyel vádoltatik, csakugyan meg volna benne, már régen akár miniszter is lehetne, de nem az eddig vallott elvekhez ragaszkodás, hanem az azoktól való elállás árán.

Hogy mennyire tény az első állítás, nem tudjuk, csak annyit jegyzünk meg eddigi politikai tapasztalásaink nyomán, miszerint ha a pártok vezetői változtatnak, ezt alig szokták előre kürtölni, döbra útni; figyelemmel kísérik a főnök elveit, szavait, cselekedeteit, — ha alkalom fordul elő, kisebb nagyobb mértékben vitatják azokat a conferenciákon, de végre is ha a vezér nem simul a párt nézeteihez, ez pedig nem osztja az úvét, bizony csak azt veszi észre egy szép reggelen, hogy vezéregének vége, mert katonái elhagyják.

Nem akarjuk mának esul állítani — multkor is csak hírként említettük — (ámbar e hírt sők

oldalról erősitik) mikép Tisza Kálmán ily elpártolás fenyegetik, csak azt mondjuk, hogy ezen elpártolás egész hirtelenséggel, még tudta nélkül is véghez mehet.

A mi azon érvet illeti, melylyel meg akarja ezáfolni az ambíció, illetőleg ellene emelt vádat, arra csak azt válaszoljuk: meglehet, miszerint annak idejében a derék hazafi is megkínáltatott tárczával, de hogy csupán azon föltétel alatt, mikép eltérően oppositionális elveitől, ugyanazon elvek követője legyen, melyeket a fejedelem körül csoportosult és a kabinet szervezésével megbízott férfiak vallottak, az nagyon természetes, — mintán a leendő miniszterium csak nem vehetett fel kebelebe heterogen elemet, mert bizonyára Tisza Kálmán sem fogadna el minisztertanácsul — ha mostani elvei diadalra vergődven, kabinetalakításal bizatnék meg, — oly egyént, a ki a Deák-párt nézeteinek rendíthetlen híve.

Tisza Kálmán szerint tehát nincs szakadás az ellenzék soraiban, mert annak tagjai mindannyian — mint a jó testvérek — szépen egyetértenek.

De kérdjük: vajjon ha e szakadás csakugyan léteznék, követelhetnők-e Tisza Kálmántól a vezértől, vagy a párt akármelyik tagjától, hogy azt meztelenül bevállalja?

Ezt követelni politikai járatlanság volna tőlünk, mert jól tudhatjuk, mikép a pártok bizonyára inkább takargatni fogják gyengéiket, semhogy nyíltan feltárják, — kiváncsiságunk tehát semmi esetre sem elégitetnek ki; — szakadás pedig minden esetre a gyengék legnagyobb gyengéje.

Egyébiránt akár mi legyen igaz, vagy nem igaz a tömördek versióból: „es gibt etwas faules

im Staate Dänemark“ mondván Hamlet, mertazon incidensből, hogy egy pár deák-párti képviselő, a megyék rendezéséről szóló törv. javaslat tárgyalása alkalmával, ellenzék nézetet merészkedett (az ellenzék kifejezése) nyilvánítani a kormányval, alig hall most az ember — baloldali körökben — más kérdést, mint ezt: „mejlássuk, lesz-e bennök, t. i. a jobboldaliakban annyi vak merőség, hogy a nyilvános ülésben is kimondják ezen ellenzék véleményét?”

Sőt nemcsak magán körök — társalgás útján — hanem az oppositionális sajtó is föltette e kérdést a „Hon“ mai számának egyik cikkében.

De még ennél is többet tett.

Buzdítja, lovalja a jobboldalt, hogy legyen bátorsága nyíltan is kifejezést adni keble érzelmeinek, azaz: a megye rendezéséről szóló törvényjavaslat elleni antipathiajának, — t. i. szavazzon bátran ellene, mert hiszen az nem oly kérdés, melyből kabinetkérdést lehetne csinálni, és mert ha leszavazza is a törv. javaslatot, azért még nem vétett a pártfegyelem ellen.

Ezen biztatásból két következtetést vonhatunk ki.

Először, hogy a cikkkező alig van magával tisztában az iránt, melyek lehetnek tulajdonképen a kabinetkérdések, ha a megerendezési törvényjavaslatot nem tekinti annak, hanem csak valami apróságnak.

Szeretnénk látni megmaradna, megmaradhatna-e a baloldal a kormányon, ha e kérdést, elveivel ellenkezéssel oldaná meg a törvényhozás?

Másodszor, hogy a pártfegyelemről sincs helyes fogalma, mihelyt azt állítja, mikép az legkevésbé sem alteráltatnék, akár hogyan szavazna e kérdésben a párt. — Végre

Harmadszor, hogy mégis csak aligha nem fenyegeti a baloldalt — a saját kebelében fölmerült lényeges nézetkülönbségek miatt — szakadás, különben nem erőtködnék ily forcírozott úton toborzani az ellentáborban.

Különböznék várjunk még csak egy kissé; néhány nap múlva már tisztábban fogjuk láthatni a dolgokat.

Az ellenzék legújabb hadjárata.

(B.) Az ellenzék legújabb hadjáratát kívánom röviden jellemezni, melyet a köztörvényhatósági törvényjavaslat ellen indított s jobb ügyhöz méltó kitartással szünet nélkül folytatt.

Ez ügyre nézve mind eddig követett taktikája annyira naiv és átlátszó, mikép első tekintetre szembeötlök, miszerint főczélja csak az volt, hogy ha lehet, legalább ezen ülésszak alatt ne legyen kénytelen a tárgy érdeméhez szólni.

Ha ezen eljárás okát keresnők, valószínűleg abban találnók fel, mikép az illető vezérférnök nem óhajtanak abba a dilemmába bonyolodni, hogy vagy egyszer és máskor is kortesfogásból tett ígéréteikkel ellenkezésbe jöjjenek, vagy tett nyilatkozataikhoz híven oly elveket kényszerüljenek oltalmuk alá venni, melyek némely rögeszméket a józanabb politikai szempontok rovására legyezgetnek, s a melyek különösen a felelős parlamentararis kormányformával merőben ellenkeznek.

A halogatási taktikának sok ideig kedveztek a körülmények, mert előtérbe nyomultak azon kérdések, melyek elintézésére a horvát követek jelenléte szükségeltetett, kiknek rövid időn a horvát országgyűlésre kelle távoznók. Kedvező körülmény volt az is, hogy több törvényjavaslat vár, már az osztályok tárgyalására, sőt azok némelyikének tárgyalása már folyamatban is volt.

Miután maga az ellenzék többször sürgette e kérdés megoldását, igen természetes, hogy a tárgy fontosságát és sürgősségét nem vitathatta, keresett tehát egy más álláspontot s azt állította, hogy az nincs kellő előkészítve, s különösen, hogy a közvéleménynek nem volt alkalma arról nyilatkozni.

Azonban e sánzból is csak hamar kénytelen volt hátrálni, mert a tények ellenkezőt bizonyítottak; u. i.: tény az, hogy a tárgy vitatása évek előtt megkezdődött, nem csak a hírlapokban, hanem röpiratok útján is; tény: hogy a trónbeszéd e kérdést a legsürgősebben megoldandók közé sorolta; tény: hogy több megye sürgette; tény: hogy maga az országgyűlési ellenzék is több rendbeli interpellatiót tett ez irányban; végre

tény: hogy a miniszteri törvényjavaslat azon alakban, a minőben a ház asztalára le van téve, hetek óta közkezen forog, több röpirat jelent meg róla, s a napisajtó kimerítőleg tárgyalta, sőt egyes hatóságok is tanácskoztak és nyilatkoztak felette.

Kiszorulva tehát ezen védvonalból is az ellenzék, ugy akarná feltüntetni a nevezett törvényjavaslatot, mint a mely arra sem alkalmas, hogy a részletes tanácskozás alapjául szolgáljon, s ennél fogva bizonyos, kelőleg nem praecisírozott elvek kimondása mellett átdolgozás végett újból vissza szeretné utasítani a miniszteriumhoz.

Ezzel e nevezett kérdés ismét az elnapolás stadiumába lenne visszavezetve, mely esetben két czél volna elérve. Először az: hogy a kérdés elnapoltatván, az illetők nem lennének kénytelenek a vidéken tett ígéretek mellett helyt állani, szót emelni; másodsor továbbra is megmaradna azon igaztási eszköz, mely szerint a jelenlegi kormány nem képes a reformkérdésekben előhaladni, sőt még előre meg volna vetve az alapja egy újabb válságnak a miniszterium ellen; mert az ellenzék javaslata szerint kötelezve volna a miniszterium statisztikai adatok nyomán tervet nyújtani azon qualificatio meghatározására, mely szerint a bizottmányokba való választhatóság megállapítandó volna, a mikor aztán újból tág tér nyílna szabadelvűnek látszó nyilatkozatok által újabb támadásokat intézni a miniszterium és a többség ellen.

Azonban, a mint látszik, ezen sánzból is ki fog vetni az ellenzék. Az osztályokban már kénytelen lesz a részletek iránt nyilatkozni, mi által ki fog tűnni, vajjon oda törekvzik-e, hogy a parlamentararis kormányformába bele nem illeszthető, csaknem a svájci cantonokhoz hasonló függetlenségű municipiumokat hozzon létre, s első alapkővét rakja le egy a szt. István birodalma területépségének eldarabolására vezető mindenható jhatóságokból álló államrendszernek.

Ez a tényállás, s részéről természetesen tartom, ha a baloldal e térre szeretné vezetni a jobboldalt; de viszont természetes az is, hogy a miniszterium és a jobboldal ezen álláspontot elfoglalni nem kész, s épen azon felelősségnél fogva, mely vállalkra nehezül, sürgeti a municipiumok kérdésének oly alapokon megoldását, mely a parlamentararis kormányformával összefér és azt megszilárdítja.

Horn viszhangja.

(Brrr.) Közlebből ismerttettem meg e lapok olvasóival Horn E. azon nyilatkozatát, melylyel magát a balközéptől függetlenné tette. Már ez alkalommal megjegyzém, hogy ez a program mindent ígérő frázisaival az ugynevezett „nemzetiségek“ táborában találand tetszésre. Ugy is történt. A „Presse“-k szabását fölveté új „N. Fr. Lld“ 5 dik számában már benne van a „Slovenske Noviny“ főszerkesztőjének, Bobula-nak Hornhoz intézett „nyílt levele“, ki H. E. programját lapjában közreadván, siet kijelenteni, hogy „a tótok, mint ilyenek és magyar hazafiak (már t. i. Bobula úr egymaga) nem nyújthatnak kezét sem a bal, sem a jobboldalnak, mert, egyik sem látszik hajlandónak, kiegyezni végérvényesen a nemzetiségekkel s így a haza javát előmozdítani.“ Midőn a nemzetiségi törvényt megalkotta az országgyűlés, a balpárt nem adott be „jobb“ javaslatot. (Megteszi majd H. E. úr, ha valahogy, például a „nemzetiségek“ hátán, új pártjával együtt bejuthat a magyar parlament-be.) A jobbpártól Bobula úr mitsem vár, ez mindig az ígéretnél marad. „Ezért a tót nép (t. i. Bobula úr!) nem haladhat egy úton sem a jobb, sem a bal parlamentári párttal.“ mivel ezek nem képesek a „valódi szabadelvűség színvonalára emelkedni, s nem tudnak a nemmagyarokkal ugy kiegyezni, hogy ez által a belbélke helyreálljon, s a magyar állam hatalma, ereje megalapíttassék. Másfelől, a tót nemzetiség minél nagyobb függetlenséget kíván — Magyarországnak, ezért föteles az uralkodópárt felett örködni, de oly párthoz sem csatlakozhatik, melynek programja szinte csupa negatívumokból áll.“

Ily könnyűeknek találja Bobula úr a magyar parlamenti pártokat; ezért egyet ért Hornnal s közös cselekvésre nyújtja kezét, meg lévén győződve, hogy a tervezett reformpárt megalakuland; csak a szlávokat ne hagyja ki a számításból, különben ugy jár, mint a mostani Deák-párt és bal-

közép — már t. i. Bobulával, ki sokat vár Horn E. úr igazságszolgáltatástól, miért is saját programját következőleg részletezi:

Szt István korának épsége minden áron megrendő. A tót megyékben tót nyelven szolgáltatassék ki az igazság, s a főispántól kezdve minden tisztviselő tót nyelven vigye a közigazgatást. Állítsanak tót gimnáziumot. A tót tudományos intézetek az állampénztárból segélyeztesse. A miniszteriumoknál és a magasabb hivataloknál, saját nemzetükhöz bű képességgel bíró emberek alkalmaztassanak. — A tótok oly párttal soha sem foghatunk kezét, mely még e mérsékelt kívánalmakat sem fogadja el. (t. i. tót megye, tót igazságszolgáltatás, tót közigazgatás!!!)

Horn E. e kívánalmakat „teljesen jogosultaknak nyilatkoztatja.” Ugy vélekedik, hogy egy olyan párt, mely Magyarországot a felszabadítás és a jogegyenlőség alapján akarja megszilárdítani, e kívánalmakat fel kell, hogy vegye programjába. Horn úr a jobbpártnak is concedál annyit, hogy még kormánykörökben is érzékelt, mennyire szükséges az ország nemzetiségeinek megadni mindazt, a mi Magyarországot egységével, s jól felfogott nemzeti érdekeinkkel összehangozhat. Majd mentegeti a baloldalt, miért hogy nem terjesztett jobb nemzetiségi javaslatot a parlament elé; mivel — ugymond — destructiv tendenciákkal gyansíták. Végül figyelmezteti H. a nemmagyar nemzetiségi vezetőket, mozgassák az ügyet a parlamentben, s ha a kormány nem kezdeményez, kényeztetésük erre, a „kedvező eredmény ez úttal nem fog elmaradni.”

Horn tehát már nem áll egyedül; ketten állottak ki Bobula úrral a küzdőterre a Deák-párt és a balközép ellen; Horn, mint látjuk, annyira biztos a sikerben, hogy B-nak is minden jót ígérhet, s így abszolút igazságszolgáltatást is tanúsíthatja.

Már most arra vagyok kíváncsi, vajjon Jókai beáll-e harmadikként Horn és Bobula közé, frontot csinálva a balközéppel, melynek főbb emberei egy idő óta Csernátóny úr lobogója alatt mondogatják el nézeteiket. Ez a „Hon“ írszerkesztőjének méltán zokon eshetett; hanem azért még sem hiszem, hogy Horn úr, Bobula úr által szélesre táposott lábnymodok in haladjan, bárha a „Pünkösdi elmékedések“ et egy nappal hamarabb hozta a „Nr. Fr. Lloyd“, németül, mint a „Hon“ magyarul. Ez ugyan a hármasság mellett bizonyítana; de ellenkezőt tanúsít az, hogy míg Horn a szélbal felé hajt, s eszméit a „nemzetiségek“ viszhangozzák, — Jókai most némileg méltányos a jobboldal vívmányai elősorolásában. A „pünkösdi elmékedések“ ben ugyanis így ír:

„Ha Lónyay alatti pénzügyi helyzetünket a Bruok alatti gazdálkodással hasonlítjuk össze, akkor paradicsom a dolgunk.” (Tehát nem a Bach-pokol!)

„Ha a honvédelmi csapatokat összevetjük a Schmerling alatti dragonodokkal, dicsekednünk kell vívmányunk miatt.” (Bizony szép szó, az őszinte szó!)

„Ha Eötvös vallási és nevelési intézkedéseit Thun schulrathjai s germanizáló tanárai mellé állítjuk; — ragyogni fognak“ stb.

Ime tehát Jókai szerint pénz-, had- és nevelésügyi állapotaink javítására csak történt valami, míg Horn programjában ugy beszél, mintha mindent neki kellene új pártjával eligazítani; ez a két férfi tehát alig haladhat egy úton, kivált midőn ily különbözőleg fogják fel a helyzetet: egyik, Horn radicales reformot sürget, s kaput tár a nemzetiségi kívánalmaknak, — Jókai ugyan haladásra unszolja a jobboldalt, de, ugy látszik, nem szándékszik az új balközép alakításában közreműködni.

Jókai szerint a balközép azért nem akarja a jobboldal miniszteri székeit elfoglalni, mert „nem minden ember szeret Blondin nyakában ülte útazni.“ Elismeri tehát a helyzet nehézségeit, s így jellemzi: „azon a szűk téren, a min Andrássy mozoghat, több államférfi nagyságot kifejezni lehetlen. Az összes abszolút Ausztria, az összes katonai és anti-magyar Ausztria áll vele minden lépten-nyomon szemközi“ stb. De ha ez így van, ugyan miért enged oly ezíra változtatásokat játszani a „Hon“ ban „Hegedüs“ nek és másoknak? Kivált, midőn a balközép által hirdett elvek győzelmét is attól várja, „ha Andrássy ide haza szerzi meg a tehetséget, az erőt, a rendezettséget, az elégteliséget, az önbizalmat, a vagyonosodást, a felvilágosodást, a szabadságot, s a külföld becslését Magyarország számára, s egyúttal meggyőzi arról is a dynastiát, hogy ezen ország az, a mely hatalma színlját képezi.“

Ha Jókai mindezeket Andrássytól várja, nem járhat Hornnal egy úton. Hisz az utóbbi a jelen balközépet is egy új párttal akarja helyettesíteni; míg ő, Jókai azt állítja, hogy „az ellenzék elveinek célját érés nem Andrássy bukása: hanem a célok találkozás.“ Hogy Jókai a jobboldali reformereket haladásra buzdítja, s Andrássyhoz így szól: „támaszkodjék pártja szabadelvű, reformer részére, s az ellenzék önzetlen hazafiságára“ — én előttem arra bizonyíték, hogy Jókai nem foghat kezét azzal a Horn úrral, ki ép most csapott markába Bobula úrnak, ki „Nyilt levelé“ ben azt hirdeti, hogy a jobb- és balpárt arra sem képes, hogy

„a valódi szabadelvűség színvonalára emelkedjék.“ Az új párt alakításán tehát ez idétt ketten fáradoznak: Horn és Bobula. Meglátjuk mire megyen ez a politikai dunm-viratus.

Ezer boesánat, Horn pártja már is többekből áll; legújabbán a „Magyar Ujság“ rokonszenvez a „Nr. Fr. Lloyd“ új programjával, a miért is H. úrtól dicséretet nyer viszonzásul azon elismervényben, hogy a szélbal álláspontja sokkal észszerűbb, mint a mérsékelt balé.

Ugy látszik Horn nem vár támogatást a jelenlegi balközéptől. Az „Ellenőr“ szerkesztőjét, bár jól tudja, hogy Tisza Kálmán keblapját vezeti, csakugyan lehurrogatja azon dennciatióért, melylyel az igazságtűgyér ellen támadt. „Andrássy grófnak — ugymond — nincs külön, titkos rendőrsége, hogy azzal miniszterársait felügyelhetné, Csernátóny személyesen akarja e hégagot pótolni.“ Ő „e szép feladatra hivatott, a legküléteab detector niveaujára állott, Pietri legügyesebb agensein is túltett“ stb.

Hanem e még hagyján. De Horn „nékülkülhellen személyiségnek“ mondja Andrássyt, a miniszterelnök „államférfi belátását“, „felvilágosult hazafiságát“ emlegeti — s ugyanakkor Tisza Kálmánt arra emlékezteti, hogy a reformpárt megalkulással

a mereven tagadó politika elveszti talapját, s ez indítja haragra azon politikusokat és publicistákat, kik „csak e természetlen irányban vergődhetnek némi jelentőségre;“ hanem azért ez nem lehet ok a pártok és „a politikus névre érdemes“ ek előtt a reformtörvények abbanhagyására.

En ezekből azt gyanitom, hogy Horn úr nem számít Tisza K. pártfogására az új balközép alakításánál; — Csernátóny közreműködésére sem vágyakozik, különben nem állítaná őt Pietri ágenseivel egy niveaura; azonban e kettőről bátran lemondhat Horn, a nemzetgazdász, e szakmájában ugy sem sok hasznukat vehetné.

A népmivelés előmozdítása felső székely székeinkben, különösen Csikban.

Gyergyó, június 8. 1870.

I.

Nemes Csikszék is kinyerén kormányunk által az ugynevezett „viszakapcsoló“ havasok kezelését és haszonélvezetét, ezzel úr lett saját házában. Birtokába vette sajátját, kezeli saját belátása szerint, és a jövedelmet befektetheti oda, honnét legduzsabb kamatokkal remél. Emelkedett kebel pillantottunk a jövőbe, várva vártuk a tervet mindazon sok szépről és jóról, mit gazdasági bizottmányunk a nép boldogítására létrehozhatónak vél és ajánl. A terv meg is jelent s dicséretére válik havasaink igazgatójának Gál Ignácznak, minden sorában a népmivelés előmozdítását ajánlja, ezt nyilvánítja azon térnek, mely a ráfordított beruházási költségeket százszorososan fogja visszakamatozni.

Az egész tervezet rövid, elősorolom a főbb pontokat ismertetőül, más részről, hogy én is megtehessem észrevételeimet a sor folytatában.

A tervezet öt ifjut ajánl közöltségen taníttatni: egyet az erdősz-mérnöki, egyet a mérnök-gépészeti, egyet az állatorvosi és kettőt a gazdasági szakra Kolozsvárrt; ezenkívül minden 1,000 lélek után egy ifjut s így összesen 112 fut a gymnasiumban és reáliskolában kíván oktatattani évenként 50 frrtal segélyezvén őket.

A terv szép és nagyszerű, azonban egyet hiában kerestem benne.

Gondoskodunk módokról és intézetekről, hol a pap, hol a jogász és ismét, hol az orvos, kiképezhesse magát saját pályájára; csak olyan intézetekről nincs szó, melyekben a nép is kiképezhetné magát a maga pályájára, a gazdaságra, pedig majdnem egész néptünk a gazdasággal foglalkozik. Százszernél többre megy azok száma, kik a gazdaságot után élnek, míg a többi életpályájokon foglalkozók alig tesznek pár ezeret. És e pár ezerrel minden módon kívánunk gondoskodni, míg a százezernyi népről nincs egy árva szó is. De hogy nincs gondoskodva mondani fogják sokan, nincsenek ott néptanodáink? nem tanul ott a nép írni, olvasni s keveset számolni is? s mi kell több ennél a népnek? fogja meg az ekeszarvát s ne féljen a kapa nyelétől. Nem így uraim, nem így! Valamint a jogásznak jogi, az orvosnak orvosi ismeretekre szüksége van; ugy a gazdaságnak is, hogy előhaladasson gazdaságában, fel tudjon használni minden terményt, mulhatatlan szüksége van gazdasági ismeretekre.

Valljuk meg őszintén, elődeink a nép irányában mindig elfogultak voltak. A nép közül kiemelkedett nemességünk és értelmiségünk nagyobb jogokkal és befolyással bírván, sorsát csakhamar elköltözté a néptől, csak saját jogaira és befolyására ügyelt, így aztán nemességünk és értelmiségünk sokat tudott beszélni az ötlettel jogokról és a nép kötelességeiről. A népnek csak kötelességei voltak: utat csinálni, katonát állítani, adót fizetni, mind az ő kötelessége volt; de a társadalomtól, melynek valóságos terthordója volt, kért szabad volt ugyan, de valamit követelni vakmerőségnek tartott volna. Egyszóval a földmivelő élete nyomorúságos szegény állapotnak tekintett, misera plebs! Ezen felfogástól még maig sem sa-

badultunk meg egészeu, nem azért, mintha így lennének meggyőződve, hanem mert így szoktuk meg. Így keletkeztek aztán számos intézeteink és alapítványaink, melyek minden pályára előkészíték és segíték a fiatalokat, csak a földmivelésre nem, ez tudatlan pályának vagy is a tudatlanok pályájának tartott; ezért jött, hogy a földmivelő parasztnak nevezetett és a paraszti földmivelő volt. Így lett a földmivelői pálya, mely fenmaradhatatlannak, megélhetésünknek első alapja, degredálva az utolsó helyre, melynek számára még egy árva tanszék sem állott az országban; nem tartották érdemesnek a gazdaságra tanodát állítani, nem alapítványt tenni, s még figyelemre sem méltatták. Így lett az első utolsóvá.

Ezen felfogásomban még jobban megerősít nemes Háromszék bizottmányának tervezete, a viszszanyert alapok jövedelmeinek hova fordításáról. Van itt szó a polgári iskolákról, a polgárság emeléséről, de a földmivelőségről, a tulajdonképi népről egy árva szó sincs. A nép itt is = 0, mint a régi jó időkben. A nép mivéléséről, a nép gazdaszat emeléséről, felvirágoztatásáról egy betű sem emlékszik.

Néptünk gazdasági ismeretekben ma sem sokkal áll előbb, mint ezelőtt egy századdal, gazdasati módszere ma épen az, mint a fejedelmek korában ezelőtt két-háromszáz évvel. De hibázhatjuk-e a népet? Hol és kitől tanuljon? hol és mikor nyujtottunk neki erre alkalmat? És nemes székelyszékek bizottmányai még meddig hagyjuk a népet e régi homályban?! Ébredjünk tisztelt uraim s tegyünk meg az elhanyagolt néprért mindent, mit tehetünk. Most kedvező a nap, kedvezők a szelek; most siesünk a nép erejét kifejezni, majd jöhetnek idők, midőn belátjuk, mit és miként kellene tennünk, de már késő lesz.

Andrássy Károly.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése június 11-én.

Elnök: Gajzágó Salamon.

Jegyzők: Mihályi Péter, Széll Kálmán és Jánbor Pál.

A kormány részéről jelen vannak: gr. Andrássy Gyula, Gorove István, Kerkápoly Károly, Horvát Boldizsár, b. Bedekovich Kálmán, b. Eötvös József, miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvének észrevétel nélküli hitelesítése után, elnök és Térey Pál kisebbrrendű kérvényeket nyujtanak be, melyek a kérvényi bizottsághoz utasítottak.

Napirenden van: A részletes vita az alföld-fiumei vasút és az eszék-károlyvárosi részének kiépítése tárgyában beadott törvényjavaslat felett.

Az egész §§-aknál felmerült vita folytán végre elfogadtatik az 5 ik fejezet is. A második osztálynak az e törvényjavaslatl beadott különvéleménye, illetőleg hat. javaslata ezuttal nem tárgyalatik, annak tárgyalása Irányi Dániel indítványára hétfőre tüzetik ki.

Andrássy Gyula gróf miniszterelnök: T. képviselőház! Ő Felsőle időkben a Temes folyó és Béga csatorna területén eszközölt és még eszközölnö ármentesítési munkálatok költségeiről, a szőlőválsági kötvények szelvényadójáról, a Pest-dunai rakparton építendő házak adómentességéről, a függő államadósság ellenőrzésére kiküldött bizottságról szóló 1868: XLVI. t. cz. 5. §-ának módosításáról, a 10 kros papírpenz és 6 pengő krajczáros váltópenzeknek a forgalomból kivonásáról, a szabadalmazott osztrák állam-vaspálya adójáról és azon vállalatok által fizetendő adó-osztásáról, melyek füzlettek az egész birodalomra kiterjesztik, végre az országgyűlési képviselők lakbér illetményéről szóló törvényjavaslatokat szentesíteni.

Van szerencsém a t. képviselőháznak azon kérelemmel átnyujtani, hogy e törvények kihirdetését elrendelni méltóztatassanak.

A szentesített törvények kihirdetettek.

Elnök: Ezen szentesített törvényczikkek a főrendekhez hasonló kihirdetés végett át fognak küldetni; hogy pedig azt ma tehesük meg, méltóztatassék a t. ház az erről felvett jegyzőkönyvet hitelesíteni.

Széll Kálmán jegyző: Olvassa a jegyzőkönyvi kivonatot; hitelesítettik.

Kerkápoly Károly pénzügyminiszter: Méltóztatott a t. ház már korábban utasítani a kormányt, hogy a Buda-Pest közt levő láncebid megváltása végett tárgyalásokat indítson meg a hidtársulattal, illetőleg annak igazgatóságával és meg hatalmazottjaival. Később a f. é. X. t. cz. ben kijelölté maga a törvényhozás az alapot is, melyből esetleg a váltásdíj megfizetethessék: az azon t. cz. által fölvételn rendelt 24 milliónyi kölcsönt. Ezen határozat, illetőleg törvény következtében a kormány a tárgyalásokat a társulattal megindította, s ezek elvégre befejezésre jutottak, minek alapján a szerződés a láncebidtársulat meghatalmazottjai és a kormány közt, a törvényhozás jóváhagyásának fűntartása mellett megkötötték.

Van szerencsém a megkötött szerződést egy törvényjavaslat kíséretében, mi annak a törvényhozás által leendő helybenhagyását és becikkelyezését tartalmazza, a t. háznak ezennel beterjesz-

teni, kérvén, hogy mintán ugy a közérdek, mint a szerződés határozmányai a hidnak már első júliusban az ország által leendő átvételét kívánják, illetőleg tartalmazza, lenne kegyes azt — kinyomtatván és kiosztatván — az osztályok tárgyalásaihoz utasítani, hogy mennyire lehet, a megállapodások még e hó folytán törvény erejére emelkedhessenek.

Elrendeltetik a kinyomatás.

A napirend második tárgya: Törvényjavaslat a báttaszék dombvár zakkányi gőzmozdonyu vasút kiépítése iránt.

A képviselőház ezután nagy többséggel elfogadja a törvényjavaslatot.

A részletes vitánál a törvényjavaslat és az engedély okmány a közp. bizottság szövegezős szerint fogadtatik el.

A napirend harmadik tárgya: Törvényjavaslat a szeptéber fiumei vasutnak a magyar korona területére eső része kiépítése tárgyában.

Minden vita nélkül elfogadtatik.

Végül megzavazza a ház a felebbviteli bíróságok létszámát tárgyzó czikk életbeléptetésére szükségelt póthitel.

Választási mozgalmak.

M. Váshárhely, június 12. 1870. — Maros-Váshárhely szabad kir. város választópolgárságának gyakran van alkalmá politikai érettségéről s választóképességéről bizonyosságot tenni, mit folyó hó 10-kén is fényesen kitüntetett. Az elhunyt Fekete József helyébe más képviselőt választott a baloldall, s így nagyon természetesen, a választásnak balul kellett kiütni. Megtörtént az, mit nemcsak 48-ban, de ezelőtt pár évvel sem hitt volna senki: Maros-Váshárhely képét az országgyűlésben Lázár Ádám fogja viselni. Az értelmes választópolgárság ugy okoskodott, hogy legjobban meg tudja és fogja védeni alkotmányos szabadságát az, ki elég ügyes volt fegyvert (gyiklesőt) viselni akkor is, mikor a szabadság más bajnokai láncezt csürgettek. Éljen a politikai elvbűség! Hát a Deák-párt nem tudott volna megmérkőzni? Én, azt hiszem, ez alkalommal megmérkőzhetett volna, ha t. i. volna egy tömör Deák-párt; de valljuk meg az igazat: itt sok a deák párti, elmondhatjuk, hogy az értelmesebb osztály és az előkelőbb polgárok mind e pártba tartoznak, csak nincsenek szervezve, nagyon sokan közülük lágymelegek, többen, a multkor tapasztalt insulnumok után, nem mernek nyíltan föllépni, s így mind nagyobb tér nyílik azok számára, kik az eszközök megválasztásában nem nagyon válogatósak.

Egyébiránt, alig vettük észre, hogy választás közelget, oly csend volt városunkban, a mit nagy mértékben tulajdoníthatunk annak, hogy az ismert vándorkortések ez alkalommal megkímélték városunkat s nem izgatták fel a polgárságot. A jobbpárt, hogy ne provocaljon, semmi gyűlést sem tartott, s így a balpárt is tartózkodóbb volt, legalább nappal, hogy éjjel mi történt, azt a balok főfőcörtése, t. t. K. Á. úr tudja és mutatja a szép eredmény. Mondják némelyek, hogy talán nem is fogadják el, — vagy csak nagyon rövid időre — a követeget; nem akarván itt hagyni szép jövedelmeit, csak e megtszítettetésben kívánt egyszer részesíttetni — érdemei elismeréséül. Ez esetben újabb alkalmá leend a polgárságnak? megmutatni: kire óhajta a baza és e város sorsa, jövője intézését bizni. Majd meglátjuk kit fog a t. t. főcörtés úr követjelöltté kovácsolni. Ugy e, irigylendő sorsa van ily nagy emberekkel bíró városnak.

Nemzetársulatnál fogva megemlítem, hogy dr. Ratiu úr méltóztatott ezen napokban átütazta alkalmával városunkban is megállapodni, s természetesen nem mulasztotta el pártja notabilitásaival értekezni.

Egy polgár.

Vidéki levelezés.

Maros-Váshárhely, 1870. június 11-én.

Követválasztásunk a lehető legnagyobb csendben és rendben folyt le tegnapi, a szavazatok kiszedése ma történt meg s lehet, hogy e nagy horderejű esemény a gyengébb idegzett hazafiak közül nem csak azon balpárti vitézeknek okozott nyugtalan éjt, kik a szavazó ladát egész éjen át dorongokkal fegyverkezve őrizték, hanem azoknak is, kik a bonfi bánatot és örömet borvizes borral szották befojtani, ez pedig a nagyobb rész. Ma reggelt aztán megfűdtük, hogy Lázár Ádám (pensionirter k. k. Kreisgerichtsrath, hoc tempore vörös baloldali) lett a képviselő. És most, midőn a maros-váshárhelyi városnék bámulatának és imádásának tárgyát az egész helyezé, honnan a fény- és árnyoldal legkönnyebben szemébe tünik a közönségnek és közvéleménynek: azt a hirt halljuk, hogy Lázár Ádám e fényes állást fényesebb jövedelmei miatt nem szándékozik elfogadni. Könyvűl annak, a ki már egyszer méltóságos ur is volt! Én ugy gondolom, hogy mintán hazafisága egy fokkal emelkedett (a mitroczik és gyiklesőt a padláson egy szeggel magasabbra akasztotta:) le fog mondani a követegegről, hiszen a dicsőségéből azért semmi sem veszett el.

Az alatt, míg a szavazatok kiszedése történt, városunk egyik közkedveségtű polgárát, Lénárt Károlyt temették el. Emléke hosszasan fog élni

közöttünk Károly bácsinak, ki becsültes jelleme mellett még azon jó tulajdonsággal is bírt, hogy vig kedélye gyakran a rossz bort is élvezhetővé tudta tenni. Most azonban hagyjuk a szomorúságot, térjünk mulatságosabb tárgyra.

Az ünnepek alatt ismét elég alkalomunk volt a zene elvei által szerzeni szórakozást. A kisebb-szerű hangversenyeket, zeneestélyeket nem is emlíve, áttértek a Szász Béla által, ünnep harmadnapján rendezett hangversenyre, melynek tiszta jó vedelme a főtanodai ifjúság olvasó-egyletének volt szánva.

Alig hiszszük, hogy csupán a jótékony cél iránti lelkesedés gyűjtött volna egybe oly nagyszámú közönséget, minő az „Apolló” termet ünnep harmadnapja estéjén elfoglalta. A kíváncsiság, magát fitogtatás s több ily ártatlan hű nem csekély befolyással volt a jótékony cél sikeres elérésére.

A terem — a szó teljes értelmében — zsúfolásig tele volt a a közönség — dacára a csaknem kiállhatatlan hőségnek — valódi élvezetben részesült. Egyébránt azon, hogy e hangverseny ily fényesen sikerült, legkevésbé sem lehet esodálkozni, mintán városunk legkiválóbb művészei és műkedvelői vettek abban részt.

A hangversenyt egy egyveleg nyitá meg a „Bank-bán”ból, melyet a főtanodai zenekar — tekintve a csekély létszámot és azt, hogy tagjainak legnagyobb része még a kezdet nehézségeivel küzd — reményünkön felül jól ütött ki. Geiger, Schumann, „Carneval”-ját játszta nagy könnyedséggel és correct előadással. Ezzel egy gondolat, elég dicséretet mondunk, mintán a Schumann műveinek jól játszása a művészi tökély magas fokát feltételezi. Circa Pípos Péterné, ki már néhány év előtt, mint jeles hegedűművész volt ismeretes, ezúttal is igen meggyerő közönségünk tetszését, Helmesberger „Melancolie” és Vieuxtemps „Yankee doodle” című műveivel. B. Konradshaim Spech Adolfné, ki most hallható először szép csengést kellemes hangját közönségünk előtt, („Traviata” egyik magánydalában) teljes joggal érdemelte ki a hosszasan tartó tapost, melylyel a közönség teljes elismerésének kifejezését adott. Vályi Gábor Beethoven „Adelaide”-ját énekelte, a dalhoz illő valódi érzéssel és kifejezéssel. Mentovich Gyula, öt barna zenész élén, magyar népdalokat játszott hegedűn; nemcsak a tiszta kellemes játék, de a népdalok szerencsés megválasztása is nagy befolyással volt arra, hogy a közönség tetszését a darab ismételt tétésével nyilvánítsa. Koronka Albert, — ki zongorajátékával feltűnkedett a középszerűsége — Geigerrel a „Tell Vilmos” nyitányt adták elé, igen szép sikerrel. A „Lucia” sextettje, melyben B. Konradshaim Spech Adolfné, Bálint Dénes, Vályi Gábor, Lázár Benedek, Gál Domokos és Mentovich Gyula vettek részt, általában sikerültnek mondható. Nagy János, Tolnai egyik szép költeményét, igen jó sikerrel szavalta.

A hangversenyt Szász Béla felolvasása fejezte be. A felolvasás mintegy kiegészítő részét képezte egy ezelőtt három évvel „a nőkről a nőknek” cím alatt tartott felolvasásnak; a mostani felolvasás tárgya és címe „a férfiakról a nőknek.” — Az előbbi felolvasásban a nőnem gyöngéségei és hibái a beköszölt szemű igazság részrehajlatlan mérlegével mérve, a szépnem részéről nem egy türelmetlen, sőt heves kifakadásra adott alkalmat, nem esoda tehát, ha a felolvasás — érte a mostani — a nők részéről — s mondhatjuk a férfiak részéről is — nagy tetszéssel fogadtattak. A felolvasott cikkben gondoskodva van arról, hogy a komoly igazság minél több élcs és jó humor közt vesztítsen szárazságából s épen ez alapítá meg a felolvasás azon jó hatását, mely a késő el daczára kellemes hangulatban kísért baba, az élvezetes hangversenyből.

A hangverseny tiszta jövedelme 308 frtra megy. — 5.

M. Ujvár, jun. 12-én, 1870. Tisztelt szerkesztő ur! A só akna égése felüli tudósításomat azon további észrevétellel kell kísérnem: hogy a tűz még június 9-én sem volt megaztúvna.

Hinni akartuk ugyan május 30-án, a teljes kialvást, de az akna-torkok fölbontása után ismét jelt adott, midőn másod ízben is le kelle folytani.

Június 7-én és 8-kán a légbűtése, a bemehe-tésre alkalmassá tételé végett a torkok ismét föl-nyitattak, s jun. 9-én mintegy 17—18 öl mélységig lehatolni lehetett; de a fojtó lég és hőség a levebb hatolást gátolván, csak annyit lehetett észrevenni, hogy az ugynevezett „Zimmerung”, a só-falkikötési „Ácsolat” több helyeken lassu tűzben senyvedez. Ekkor és harmadizben nem csak hogy minden szelelő befolytatott, hanem a gép — kazánból folytonos gőz bocsátatván be, így áll máig nem tudhatni minő állapotban. A fővárosból Pestről le-küldött, és 13 próbát tevő tűzoltóknak sikerültlende működésük? már néhány órameg-fogja mutatni.

A sóvároság aggodalma leirhatlan. A tűz mi-ből eredése még nem bizonyos. S mivel rendesen minden kárból haszon is háromik valakire; ha a sóbuzás ló-erőre kerül, akkor a sóbuzató meritend az állam kárából hasznot.

Ah! de szegény só-vágó néptük sorsa fájlalni való — noha egy része itt — olt helyhezve van, míg az állam kára mindenesetre tetemes.

Egy ujvári.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara-előterjesztése a marhavész ellenében hozandó rendszabályok iránt.

(Folytatás és vége.)

3. Végül a veszteglő intézetek fölébe egy ellenörkődő igazgató kinevezése.

Határszéli fedezet nélkül a vész-ragály be-csempészése soha sem lesz meggátolva és miután a határszélen tenyésző marha kevés kivétellel csak nem mind külországi faj, a csempészet megtörtéte a legélesebb figyelem mellett sem lehet felüsmérhető; hogy azonban ezen fedezet a csempészet meggátolására elégséges lehezen, és a határszélt úgy megdűgyelhesse, hogy igazolás nélkül azon senki se be ne jöhessen, se ki ne mehessen, és semmi se be ne hozhatassék, se ki ne vitethessék, mulhatatlanul szükséges, hogy a fedezet egy folytonos láncolatot képezzen és a határszélt híven jelölje meg, hogy pedig a szébeli havasok az országból ki ne zárassanak, szükséges, hogy ezen láncolat, a mennyiben azt a helyi viszonyok engedik, épen a határszél élére legyen felállítva s mozgatható levén, téli időben összehúzható, nyári időben pedig újra előbbi helyére visszaállítható legyen.

Hogy a jelenlegi veszteglőintézetek rendeltetési céljuknak többé meg nem felelnek, azt a rajtuk ájtott és mellettük szabadon behurcolt 1867-iki marhavész pusztításai a leghivebben és leglélekebben jelzik, ezen intézetek tebát jelen állásukban az ország tetemes kára nélkül fenn nem maradhatnak, hanem szervezetvén egyuttal a határszéli rendőrség is, ezzel együtt a veszteglőintézetek is ujjaalakítandók és úgy lennének szervezendők, hogy átvevén egyszerszáind az azoktól el nem választható határszéli rendőrség vezetését a ragályok behurcolásának sikeres meggátolása iránti intézkedéseket is végrehajtsák.

Ezen intézeteknek, valamint a határszéli fedezetnek közvetlen felügyelete pedig egy erőlyes és mind a határszéli viszonyokkal ismeretes, mind pedig az ottani nyelvekben jártas igazgató vezetése alá lenne adandó, a ki a határszélt és a veszteglőintézeteket szemügyben tartván, a határozás láncolatára és a veszteglőintézeti hivatalok működésére közvetlen felügyelne, a határszéli rendőrség kezelése pontosságát és a veszteglőintézeti szabályoknak egész terjedelmükben legfontosabb végrehajtását ellenörkőzné, az egészségügyi szabályoknak a szébeli hatóságokban fenntartását figyelemben tartaná, a nyári veszteglők megnyitását és megszűntetését elintézné, a zárláncolatnak az időjárás viszonyait szerint téli időben leendő összehuzását, tavasszal pedig annak előbbi helyére leendő visszaállítását, valamint a viszonyok változása szerint az őrszemnek szaporítását és az őrjáratok irányát rendezné, felhagyandó, utjonnan alakítandó, vagy áthelyezendő veszteglő állomások iránt ajánlatot tenne; ragályok közeledtével a veszély sürgős volta folytán a határszét azonnal elrendelendő és kedvező időben azt a fennálló szabályok szerint módosítaná, a veszteglőintézeti egyének felett hivatali fegyelmet gyakorolna, észrevett hiányokat kiegyenlítene és a visszaéléseket felfedezné és feljelentené.

A mennyiben pedig a tapasztalás tanúsága szerint a marhavész közvetve a Bukovinán és a Bánáton át és behurcoltatott és még mindig behurcolható, szükségesnek mutatkozik, hogy a moldvai határszélen Bukovina felől, valamint Oláhország határán a Bánát felől a javasoltakhoz hasonló módon szerveztessék a határ zárólása, a mi, ha a Bukovinára nézve kivihető nem volna, akkor közvetlenül ez ország ellen kellene e zárni a magyar korona területét.

Végül bátrak vagyunk megjegyezni, hogy a javasoltak intézkedések élethe léptetését felette sürgősnek és tovább már alig halaszt-hatónak látjuk és pedig azon okból, mert a marhavész 1861-től óta hova tovább mind gyakrabban látogat hozzánk és 1867 óta csaknem folytonosan tart és így nem csak a szarvasmarhákban okozott és okoz folytonosan temtelen károkat, hanem a szorgalom megszakadása folytán a kereskedelmi forgalmat is különösen akadályozván, a nemzeti vagyon csökkentése mellett folytonos áremelkedéseket szül; továbbá a vész-zárlatok folytán huzamos időköz zárvatartott szarvasmarháknek nélkülözése miatt felmerülő munkaerő hiány következtében a földmívelésben már is oly nagy hátramaradásokat eredményezett, hogy e miatt több községben a véginség is beköszöntvén, az utolsó segítség t. i. egy országos inségi kölcsön felvétele is már igénybe volt véve.

Mindezek alapján bátorokunk indítványozni, hogy addig is, a míg az országgyűlés vagy a m. ministerium ez irányban intézkedék, sőt, hogy alaposan intézkedhessék, alakittassék szakértő férfiakból a ministerium kebelében egy bizottság, a melynek feladata legyen a javasoltak intézkedések mikéntje fellett tervezeteket készíteni. Résztüknről e bizottság egyik tagján a legmelegebben ajánljuk m. kir. ministeri fogalmazó dr. Bakonyi József urat, a ki tudomásunk szerint a határszéli viszonyok felől terjedelmes gyakorlati ismerettel bír, a veszteglőintézetek jelenlegi szervezetét, a működésükben követett jó és rossz szokásokat tapasztalat-

ból ismeri s a kinek ezen kívül a határszéli marhavész viszonyai, valamint a marhavész körül alkalmazott rendszabályok iránt kellő jártassága van. Kolozsvárt, május 21-én 1870.

UJDONSÁGOK.

(—) Szlávi, kereskedelmi miniszter, nagy figyelmet fordít az ingatlanok állami tűzkárbiztosítására. Intézkedett, hogy az állami tűzkárbiztosítás iránt a külföldön feonálló intézkedések gondos tanulmányozás alá vétessenek, s hogy eziránt hozzá véleményes előterjesztés tétessék.

(—) Egy szép adalék a Batthyány ünnepélyhez. Egy kegyelletes ismeretlen kéz tegnapelőtt az új épület mellett lévő akácfaárasorban Batthyány emlékének ép oly igénytelenül, mint fölemelőleg áldozott. Ott lötték meg ugyanis a nemes gróft 1849 ben oct. 6-kán. Azon a helyen, hol a dicsőült vértann térdelt, mikor a vadászok löfegyverei fejének voltak irányozva, egy fára bábékoszorut, a másakra ne felejtessék elhelyezett valaki. A babékoszorú fölött egy kis deszkán égő apró mécs hintette szét csendes világát. A névtelen kegyelet a megkapó nyilvánulását csak tegnap lehetett észrevenni. Valóban jellemző a nagy halottra, hogy az új épület lakosai közül egy sem akadt, ki szentségtelentl megsemmisítette volna e szerény, de magasztos ovatiót. Ez leginkább rámutat ama tiszteletre, melylyel a nagy hazafi emléke iránt a fővárosi nép minden rétege őszintén ér.

* Deák Ferenczről már számtalan adoma kering, a „Pécsi Lapok” hizeleg magának, hogy végre egy igaz történetet is elbeszélhet. A mult hetekben, írja a nevezett lap. József főb felkérte Deák Ferenczet, menne vele a Margit szigetre, megtekintendő az új építkezéseket. Otthon pedig kiadta a rendeletet, hogy a mint Deákkal hazról eltávozik, szedjék össze mindenét az „őreg úr”-nak a szállására a margit-szigeti palotában általa kijelölt két szobába, mindent akként rendezve be, mint Deáknál. Midőn sétájukból a palotához értek, a főherczeg fölhitva egy kis pihenésre Deák Ferenczet. Mily nagy volt meglepetése, midőn az illető szobájától föltárlván, angolkirályi lakostállyán látta magát. E nem várt figyelem örömkönynyeket csalt az „őreg úr” szemébe.

(—) A nagybúni vízkárosultaknak Pest város tanácsa 200 frtot szavazott meg.

(—) Öngyilkosság. Tegnapelőtt városunkban egy orvosnővendék, eddig ismeretlen okból strichin-nel, mely a legerősb mérgek egyike, véget vetett életének.

— Hallomás szerint a kolozsvári „Fogyasztó” egyület” panaszkönyvet nyitott Nk Ferencz együleti pénztárnoknál, melybe a tagok aérmelei általuk jegyeztetnek bé, s a melyek haldéktalanul a főnökség elé terjesztetnek kötlevel szerinti szigorú eljárás végett. — A mult havi eredménytelen közgyűlés helyett újat hirdet f. hó 26-án d. u. 3 órára, a városi közszéptereben; tárgyai lesznek: főnök és helyettese, hiányzó v. mány tagok megválasztása, továbbá a bolti rendszer lehető megkezdése és még kisebb tárgyak elintézése. E közgyűlés a tagok kevés száma esetében is, az egyület törvénye értelmében határozatképes leend.

(—) Lapunk legközelebbi számában közölt éjjeli piaci csete patéhoz, biztos források nyomán hozzátesszük, hogy annak részletei még uncsenek egészen kiderítve, és így az sincs, ha vajjon miként történtek a revolver lövések? Annyi bizonyos, hogy nagy scandalum volt s felsőbbeségi nyomozást eredményezett. Tehát a historia nem mese, mint a „M. Polgár” ujdondása állítja. No, hanem nem kenyéririgységből tette.

△ Páratlan lelkiismeretes hivatalnok. Közlebről a városi törvényszéknél egyik törvényszolgának fizetési rendelvényét kelle kézbesítenie D. I-nak. El is megy lakására, hanem egy szomorú özvegy ottan gyászjelentést mutat elő, s tudára adja, hogy a keresett egyén sirban nyugosza örök álmát. Tehát nem kézbesíthet neki semmit. „Az nekem mindegy, meghalt, vagy nem, — én teljesítem kötelességem” felelt a tűbzúgó fráter. És a végzést kiszögezte a halott kapujára. Hátha éjféltán reáakad a néhai szelleme!

(—) Meg van mentve a „Rózsaliget” a Nagy-Szamos további rombolásaitól! De miként? Ugy, hogy két rövid sarkantyut erősítettek a parthoz, még pedig olyan helyre, hol legkevésbé sem volt szükség reá és így valószínű, hogy mindaddig, a míg fel nem dagad a folyam, mi baj sem lesz. Elég szép a jóakarati s!

— A városi közigazgatási fogdát a mult heten meg akarta rohanni néhány külvárosi földész, hogy kiszabadítson onnan néhány gyanus személyt, kiket az Andrásowszky megveretéseért helyeztet oda a városi bünyenyítő törvényszék. Mielőtt katonaság intervenált volna, elszöktak egy komoly intérsre.

— Az unitáriusok kolozsvári főtanodájában az 1869-70-iki iskolai év második felében tartandó közvizsgálat rendje. Június 17-én d. e. 8—11 óráig VI. VII. gymu. oszt. unitár.-vallástörténetből. 11—12 I. II. és III. éves theol. hit-és erkölestanból. d. u. 2—6 1. 2. 3-ik elemi osztály minden tantárgyából. Június 18-án d. e. 8—11 VI. és VII. gymu. oszt. görögnyelvűből. 11—12 III. éves theol. szimbolikából és unitár.-vallástörténetből. d. u. 2—5 4-ik elemi oszt. minden tantárgyából. 5—6 vallásos ének az alsótagyoknak. Június 20-án d. e. 8—11 VI. és VII. gymu. oszt. természettanakból.

11—12 II. és III. éves theol. egyházi jogból. d. u. 3—6 I. gymu. minden tantárgyából. Június 21-én d. e. 8—11 VI. és VII. gymu. oszt. mennyiségtanból. 11—12 I. II. éves theol. bibliai bevezetésből. d. u. 2—6 II. gymu. oszt. minden tantárgyából. Június 22-én d. e. 8—11 VI. és VII. gymu. oszt. történelemből. 11—12 gyorsírásból. d. u. 2—3 I. és II. éves theol. egyházi történelemből. 3—6 III. gymu. oszt. minden tantárgyából. Jun. 23-án d. e. 8—12 VI. és VII. gymu. oszt. magyar irod. történetből s VIII. gymu. osztály szépirod. d. u. 2—3 I. és II. éves theol. zsidónyelvűből. 3—6 IV. gymu. oszt. minden tantárgyából. Június 24-én d. e. 8—12 VI. és VII. gymu. oszt. németnyelvűből. d. u. 2—6 V. gymu. oszt. minden tantárgyából. Jun. 25-én d. e. 8—12 VI. és VII. gymu. oszt. latinnyelvűből. d. u. 3—6 angolnyelvűből és orgonálásból. Június 26-án vasárnap d. u. 3 órakor ének, zene és szavallat. Június 27 d. e. 8—12 óráig VII. és VIII. gymu. oszt. bölcslelemből. d. u. 3—6 az érdemsorozat el-készítése. Jun. 28-án d. e. 10 órakor az érdemsorozat felolvasása. Jun. 29-én és 30-án szóbeli érettségi vizsga. Július 1-én papi szigorlat.

— Fosztó Károly alkirálybíró új által Felvinczen hatósága környékéből a honvédzenekar javára begyűjtött 34 frt 60 kr. a honvédkerületi főparancsnoksághoz beküldetvén, ezennel az ügy nevében köszönt mondatik.

(—) Pestről írják nekünk, hogy f. hó 12-én megalakult azon társulat, mely az 1848/9-ki rok-kant honvédek segélyezését vette célba. Élén gr. Andrásy miniszterelnök áll, ki ezen tívűs intézkedést 10,000 frttal kezdeményezte. Az alakuló gyűlésen gr. Andrásy elnöknek, Szűgyényi jegyzőnek kiáltott ki s egy több tagból álló bizottmány választott, mely a további gyűléseket intézni, a pénzeket kezelni fogja s tervet adand a segélyezés módjáról, valamint az illető honvédek összeírásáról. A bizottmányba Tisza Kálmán is beválasztott, de megválasztását elfogadni vonakodott.

△ A marosujvári sóaknában még most is ég. Nem is könnyű dolog eloltani ottan a tűzet, mert a bányába jutni a borzasztó tűz miatt lehetetlen. A miniszterium a pestvárosi hatóság útján felszólította az ottani tűzoltókat, hogy küldjenek le Marosujvárra néhány jó vizipuskát. E hó 12-én el is indult két gyakorlott tűzoltó a fővezetővel együtt. Magokkal vittek két vizipuskát és két fojtó bombát, mely többiához még 5 mázsa anyagot rendeltek meg táviratilag Berlinből.

(—) Elethiztosítási rendszabály Franciaországban. Egy idő óta ottan azon rendszabály van felállítva, hogy a vasúti vonalokon, mindig kell egy kis szekrényben a legszükségesebb orvosi szereket és eszközöket készen tartani, hogy alkalomszerűleg menőközben is segíteni lehessen a betegeken. Haszonlóg minden községi tanácsnak kell ily készletet tartani, melynek használata bárkinek ingyen megengedetik. Nálunk sem volna fölösleges ily intézkedés.

— A „R.” egy apostolról ír, ki hazánkfa és Texasban, Amerikában lakik. „Texas állam egyik Godhouse nevű helységében lakik egy öreg, 80 éves aggastyán, kit általában „Old Hungarian”-nek neveznek a falu lakosai. A New-Yorkban megjelenő magyar lap (a „Magyar”) egész kis cikket közöl az öreg Borbély Andrásról, kit sokan „András apostol”-nak hívnak. Ugy biznak benne, mint-ha csalhatlan volna; ősz szakálls s hófehér haja előtt mindenki meghajol. Nevezetes róla az, hogy mióta Amerikában lakik, körülbelül 50 esztendeje, senki sem tudja róla, hogy minő vallásu. Ő maga azt állítja, hogy saját vallását követi. Föltétlenül hisz a lélekvándorlásban, s azért több állatot tart szobájában, melyekkel igen barátságosan bánik, mert az a bite, hogy lelke ez állatokban már megfordult. Egy ízben nagyon rosszul lényen, meghagyta szomszédjának, mert családja nincs, hogy a meghal, az állatokat: testvéreit melléje temessék. Ha a nap süt, mindig jókedvű, s ha elborult, egész nap sir, mert sirnia kell, mintán az ég is sir. Magyarul még most is beszél, mert egy pár régi magyar könyvet kivitt s azt olvassa. Azt állítja magáról, hogy Magyarországon ügyvéd volt, de életunt lett s azért vándorolt ki, mert azt hitte, hogy útközben elvész. 80 éve daczára még mindig viruló egészségben van.

— F.-N.-Iratósról írják az „Alföldnek” jun. 11-ről: Tegnap azaz jun. hó 10-én d. u. 2 órakor határunkon egy sötét, terhes, nagy felhő vonult keresztül, mely rövid ideig tartó szélvész után, a földre igen jó záporosított és csekély jeget hullatott, a jég a terményekben igen csekély kárt okozhatott. Azonban ezen áldásosnak látszó terhes felhőből ez idő alatt, a dohányföldeken foglalkozott, egy 10 tagból álló kertész csoportra egy erősen kifejlett tüzes villám csapott le, kik közül egy fiatal nőt, ki az nap mint mondják, különös jókedéllyel volt, élettelenül rogyott össze. Ezen szerencsétlent annyira érte, hogy minden rajta levő ruhát róla lecsapott és az pelyhenként reptt róla tova; ennek férje szintén ott guggolt ezen csoportban, de az igen kis sűrűllet kapott, 3 családapa életveszélyesen megsértetett, egy szegény kertésznek szintén 3 kis gyermekét életveszélyesen megsérlette, sőt egynek a szemévilágát is végképen elvesztte. — Egy meghalt, 6 életveszélyesen sértve van, 3 pedig csekélyebben sérültek, de mind igen ijedtek.

KÜLFÖLD.

Páris, június 10. A „Constitutionnel” ezafolja azon hirt, hogy a kormány a kamarát feloszlattani szándékozik.

Simon képviselő, egy a budget-viták folytán tett indítványában azt kívánja, hogy a berlini

és hanza-városiak kivételével—a többi összes német udvaroknál lévő francia követségi állomások szüntethetők meg.

Madrid, jun. 9. A cortesek szombaton a királyválasztás kérdését fogják tárgyalni. Izabella átadta lemondását a francia császárnak.

Madridból f. hó 9-ől alapítvánk nyilvánítták azon közlést, mintha Andalusziában fölkelő csapatok merültek volna föl. — Valószínű, hogy a királyválasztás végetti erőfeszítések sikertelenek fognak maradni.

A cortes-gyűlés 6-iki ülésében Rio Rosas megczófolá azon érveket, melyeket Canova hozott föl az asturiai hercegnek a trónhoz való igényei mellett, — kijelenté, hogy a restauratio összes pártbivei ellenségei az alkotmánynak, a szeptemberi forradalomnak. Rosas továbbá a plebiscitum alapuló monarchiát is ellenzé, — mint a mely

könnyen kényuralommá fajulhatna el. Szerinte, ha most király választatnék, ez lefegyverezné az igazgatókat; — ellenben az interregnum továbbtartása köztársaság, socialismus, és teljes anarchiára vezetne.

A Vatikánban rendkívül félnek az olasz szabadságpartok betörésétől s azért a legnagyobb gondal tartják megzavallva a határokat. Olasz lapok szerint Viterbo táján több kisebb csapat kóborolt. A pápai határt akarván átépíteni a zuávok által részben legyilkoltattak, részben elfogattak. Két francia fregatte és egy gőzös örzi Civita Vecchiánál a tengerpartokat, sőt Caprera szigetét is egy francia corvette örzi. Ugyancsak az Unia Catt. szerint Grammont herceg értésére adatá Antonelli bíbornoknak, hogy Franciaország Rómát minden esetre védeni fogja. Különbben az ultramontan közöny e híre valószínűleg költött, mintán a párisi

kormány végleg „Isten veled“ -et mond a Rómában jelenleg uralkodó rendszernek.

Az „Agence-Havas“ római tudósításai határozottan megczófolják azon közlést, mintha a pápai terület garibaldianusok által lenne fenyegetve, — a mint azt némely clerikális lapok állíták. — A „Journal des Débats“ ezen közlésre vonatkozólag megjegyzi, hogy a sabin területen merült ugyan föl egy, elégtelencséből álló kis csapat; azonban annak száma sokkal jelentéktelenebb, semhogy az bármilyen nyugalanságot okozhatna.

Berlin, június 10. A szövetségtanács elhatározá, hogy a birodalmi gyűlés elé minden évben kimutatás lesz terjesztendő az észak-német szövetség bevételei- és kiadásairól.

Konstantinápoly, június 10. A tüzvész alkalmával elvesztettek száma még nincs meghatározva. A szultán s a hatóságok ellátták a török

lakosságát ételmi szerekkel, takarókkal és házi-ez-közökkel. A törökök házaikba fogadták a keresztényeket. A törökök által megnyitott aláírások nagy összegeket eredményeztek. A valláskülönbség teljesen feledtetett ez alkalommal.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Június 14-n: 5% Metaliques 100 frt 60.35. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.70. Kamat 60.35. 1860. Kölcsön 96.20. Bankrészvény 722. Hitelintézet részvény 200 frt 253.90. London 10 ft st. 100 frt. 23 1/4 kr 120.80. Ezüst 118.25. Cs. királyi arany 5.74. Napoleondor 20 fran. 9.60 1/10.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 80.—. Temesi 78.75. Erdélyi 77.25. Horv.-Slavon 83.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

A „Victoria“ biztosító társaság

és

IV-ik zárszámlája 1869 december 31-dikén. vagyommérlege

Bevétel:		frt		kr		Követelés.		frt		kr		Tartozás.		frt		kr		
51.961,475 frt. biztosított érték után 1868 ki díjtartalék	520,748 frt. 24 kr.	536,428	24			Pénzkészlet az igazg. pénztárban			9,009	93								
1868 ki kártartalék	15,680 frt. — kr.					Részvénykötelezvény, 823 db. 700 frt és 36 db. 600 frtos	597,700					Uj es convertálás alatt levő vegyes alaptőke					1.597,700	
122.796,234 frt. biztosított érték után 1869-ki bevétel tűz és jégágban	858,900 frt. 71 kr.	858,900	71			Convertáló részvényesek tartozása	353,796	40				Altalános fő-tartaléktőke	36,894	75				
1869 ki tőkekamat és vegyes bevétel	31,737 frt. 67 kr.					Előlegek 7 számlán	157,857	74				Tűzbiztosítási díjtartalék, a folyó kockázatok fedezése 1870 re áttett.	667,779	39	719,629	14		
Bevétel főösszege	1.427,066 frt. 62 kr.					Leszámitolt váltók	215,722	67				Tartozás 6 számlán			47,196	64		
Kiadás:						Kölcsönök	119,442	60				Osztalék 1866-ik föl nem vett	168					
Megsemmisítés tűz- és jégágban	87,966 frt. 04 kr.					Követelés 23 számlán	241,341	44	734,364	45		„ 1868-ik „ „	3,120					
Viszbiztosítási díj tűz és jégágban	107,440 frt. 28 kr.					Vezér-, fő- és altügynökök tartozása, ugy a felek tartozása később esedékes díjakért	534,711	46				„ 1869-ik „ „	26,754		30,042			
tűz- és jégkár és kárfelettelre tett fizetés a viszbiztosítók által megtérülő rész leltése után	337,466 frt. 92 kr.					Az igazgatósági központ, aztán az összes vezér-, fő- és altügynököknél levő leltár és szerelvény, 10 és illetoleg 25%-os törlesztés után	37,550	96										
86 függő tűzkár tartaléka	14,955 frt. — kr.	547,828	24			Védőtábla készlet	1,728	47										
Ügynöki jutalék tűz- és jégágban	91,532 frt. 63 kr.					Tőkésített alapítási és szervezési költségek 10%-os törlesztés után	75,566	36										
Általános kezelési költségek, az alapítás, szervezés stb. kiadások 10, illetoleg 25% törlesztésével	71,345 frt. 74 kr.	166,519	04			Intézet háza Kolozsvártt	50,130	75										
Adó	3,640 frt. 67 kr.	667,779	39						2,894,567	78								2.894,567
Tűzbiztosítási díjtartalék a folyó kockázatok fedezetére																		
Kiadás főösszege	1.388,167 frt. 95 kr.																	
Nyeremény																		
Ebből általános fő-tartaléktőkére 25%	11,235																	
„ igazgatósági közegek jutaléka 15%	6,741			17,976														
Marad felosztásra				26,963	95													
Felosztás.																		
Osztalékra, 1274 régi részvényre reducálva a jogosultakat, a 21 frt	26,754																	
Általános fő-tartaléktőkére a maradvány	209	95																
Biztosítási alap.																		
Uj es convertálás alatt levő vegyes alaptőke	1.597,700 frt. — kr.																	
Általános fő-tartaléktőke	36,894 frt. 75 kr.																	
Díjtartalék	667,779 frt. 39 kr.																	
Összesen.	2.302,374 frt 14 kr.																	

A Viktoria biztosító társaság igazgatósága.

Alelnök: **Hincz, m. k.** Igazgatók: **Wagner, m. k. Frits, m. k. Kövály, m. k.** Vezérigazgató: **Galgóczy, m. k.** Könyvvezető: **Boér, m. k.**
 Jelen zárszámlát és vagyommérleget megvizsgálván és az illető könyvekkel összehasonlítván, ezekkel mindenben megegyezőnek és helyesnek találtuk.
 Kolozsvártt, 1870. május 10-én.

Karvazy József, m. k. számadás vize. biz. elnök. **Id. Merza Joachim, m. k.** **Klatrobecz János, m. k.** **Nik Ferencz, m. k.** **Kállai Lajos, m. k.**
Szentjánosi Ferencz, m. k. **Dr. Salamon József, m. k.** számadás vize. biz. jegyző. 1-1

(261) (1-6)

Gőzben főtt **gyümölcsök** és bárminek viz és léggelleni lekötésére a drága lantorna helyett a legbiztosabb, célszerűbb, tisztább és sokkal olcsóbb penész hártó

Angol pergament-papír

mely az eddig használt pergament-papirokat **jóság és tartósságra** nézve hasonlíthatlanul felülmúlja, **íve 5, 8 és 10 kron.**

Kapható **Stein János** papír-kereskedésében Kolozsvártt.

Árverési hirdetemény.

Ezennel közhírré teszi alóli igazgatóság, hogy a kolozsvári zálogkölcsön-intézetnél elzálogosított s folyó évi május hó végéig lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni, és pedig az

I. osztályu tárgyak, u. m. ruhanemük, házieszközök, áruk stb. árverése lesz folyó évi július 18-kán.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany- ezüstnemük ékszerek stb. árverése lesz folyó évi július 21-kén.

Az árverések az intézet helyiségében mindég d. u. 3 órakor kezdődnek.

Figyelmeztetés. A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlat elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átíratni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet hasonlat öt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni Kolozsvártt, június 15-kén, 1870.

A kir. szab. zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

(262) (1-3)

(260) (2-3)

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi uton gyógyít a nehézkör valódi orvosa **Dr. Killisch O. Berlinben**, jelenleg Louisenstrasse № 45. Eddigél 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (97) (35-156)

Hirdetés.

Ns. Alsó Fejérmegyében, Ó-Peterlakán egy 943 □ öl belső telek, 8 hold 1008 □ szántó, 5 hold 979 □ öl kaszáló, 583 □ öl szőlő, 1 hold 513 □ legelő, 3 hold 40 □ erdő, 786 □ termékenyen helyekből álló birtok, nem különben a **havii** határon: egy m. e. 30 szekér szénáttermő kaszáló, mind két helységben aránylagos korcsmajoggal, örök áron eladó. Bővebben értesülhetni M. Bukkosen t. Gál István, és D.-Szentmártonban m. Szilvassy Sándor uraknál is.

O.-Brettey, június 11-én, 1870.

SZILVÁSSI LÁSZLÓ.

(178) (6-6)

Egy nagy, jó, erős utazó **üveges kocs** eladó. Értekezhetni az ára iránt, és megnézhetni szentgyházutczában **485** házszám alatt. Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - Napoca.

(252) (2-6)

Jankó Vincze gépgyárában

(Kolozsvártt, k.-tordautczában)

készzen kaphatók

Szénagyűjtők 125 frt.	Kaszáló ekék 35 frt.
Cséplőgépek 650, 550 frt.	Törökbuza fejtők 70, 45 frt.
Szórórosták 65, 90, 125 frt.	Vasekék taligával 28, 27, 25 frt.

Levél általi megrendelések is pontosan teljesítenek.

(255) (2-3)

Pályázat.

A zseliki ág hitv. Magyar egyház (Beszterce vidék) egy megüresedett 2 dik tanító-, organista- és énekvezéri állomásra f. év **augustus 15-ig** pályázatot hirdet.

Évi fizetése: készpénz 100 frt. o. é., 92 erdélyi véka tiszta búza, 46 véka zab, 1 hold szántóföld, egy gyermektől járó 25 krajczár tandíj, szabadlakás és végre faizás a községi erdőből.

Az ev. ref. képezde végzetek egyenlő tekintetbe vétetnek az ág. hitvallásuakkal.

A pályázni kívánók a helyszínen megjelenni és kelleleg felszerelt folyamodványukat a kijelölt határidőig alólihoz be- küldeni sziveskedjenek.

Zselik, június 1-jén, 1870.

Utolsó posta: Teke.

FORIS JÁNOS,
zseliki ág. hitv. lelkész.

639 10-12

(255) (2-3)

Elsen Samu

szelvény-gyáros (Fournirfabrik) raktára **Teutsch J. B.-nél** Segesvártt, ajánlja **diófa-, kórisfa-, egerfa- és cseresznyefa- szelvényeit** □ lábszáma 15, 20 kr., minőség szerint.

(178) (6-6)

Egy nagy, jó, erős utazó **üveges kocs** eladó. Értekezhetni az ára iránt, és megnézhetni szentgyházutczában **485** házszám alatt. Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - Napoca.

Kolozsvártt **Stein J. Pesten Mach és Stein** könyvkereskedésében kapható:

Községi kalauz,

vezérkönyv magyar- és erdélyhoni községi bírák, előljárók és jegyzők használatára, felvilágosító és útba igazító jegyzetekkel s gyakorlati irománypéldákkal ellátva. Irta TÓTH LAJOS, a legújabb törvények és rendeletek nyomán. Ára 4 frt.

A szolgabírák és esküdtek kézi-könyve,

utmutató minden a szolgabírák és esküdtek által eszközendő törvénykezési s közgazgatási eljárásokban, iromány-példákkal a legújabb törvények, s az új polgári perrendtartás alapján, átdolgozta KASSAY ADOLF. Ára 2 frt 40 kr.

Az új polgári perrendtartás.

Bevezetési rendeletekkel, és az ügyrenddel kiegészített zsebkiadás. Ára 80 kr.

Az 1869-ik évi Törvényczikkék,

hivatalos kiadás, 8-ad. teljeskiadás 1 frt 10 kr.
 Kötve 2 frt.
 Zsebkiadás. 1 frt 20 kr.

Papok tüköre,

a r. kath. egyház vakbuzgalmának történeti emlékei. Corvintól. Ára 2 frt 60 kr.

Uti levelek Skóciából.

Irta FELMÉRI LAJOS. 2-ik kiadás képekkel. Ára 1 frt 60 kr.